



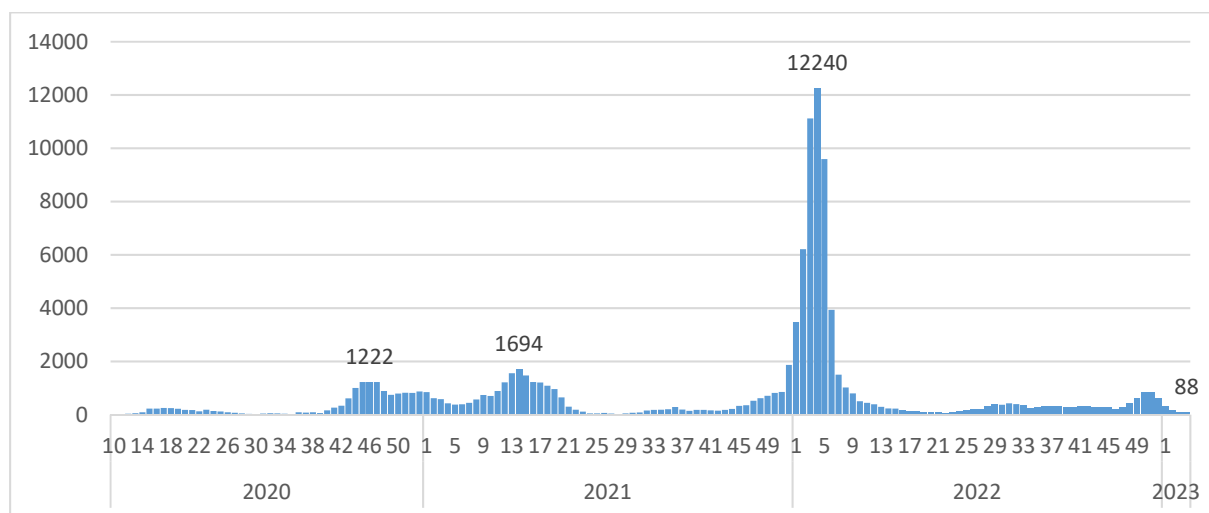
Anmälningar till Smittskyddsläkaren i Örebro län 2022

Detta nummer av Allehanda smitta fokuserar på årsstatistiken för smittsamma sjukdomar under 2022. De siffror som presenteras utgörs av nyupptäckta fall av anmälningspliktig sjukdom som rapporterats enligt smittskyddslagen i SmiNet under 2022. Specifika sjukdomar kommenteras under respektive sjukdomsgrupp. Vad gäller covid-19 och influensa diskuteras såväl föregående som innevarande säsong.

Covid-19 – Pandemin under 2022 och första delen av 2023

Smittspridning och virusvarianter

Pandemin är nu inne på sitt fjärde år. Spridning av omikronvarianter som inneburit ökad smittsamhet och förmåga att undvika immunsvaret efter vaccination och/eller tidigare genomgången covid-19 infektion har medfört fortsatt smittspridning med toppar under vintermånaderna, såväl föregående som innevarande säsong. Den senaste toppen har sammanfallit med spridning av influensa och RS-virus vilket medfört ökad belastning inom vården. För närvarande råder också viss osäkerhet utifrån en ny situation med kraftigt ökad spridning av covid-19 i Kina, och krav på negativt covid-19 test för inresande från Kina till Sverige har införts tillfälligt. Under 2022 rapporterades totalt 63 054 fall i regionen, och hittills under 2023, 704 fall fram till och med den 29 januari.



Fortfarande gäller Folkhälsomyndighetens (FoHM) rekommendation att den som är sjuk med symtom som kan vara covid-19 ska stanna hemma. Inom vård- och omsorgsmiljö tillämpas även särskilda smittförebyggande åtgärder.

Smittskydd & Vårdhygien Region Örebro län

Sekreterare	Jenny Holmkvist	Tfn 019 - 602 11 30	jenny.holmkvist@regionorebrolan.se
Adress: Smittskydds-enheten, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16, E-post smittskydd@regionorebrolan.se			
Smittskyddsläkare	Gunlög Rasmussen	Tfn 019 - 602 35 81	qunloq.rasmussen@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare 50 %	Lisa Vennberg	Tfn 019 - 602 72 03	lisa.vennberg@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare 25 %	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska, avd chef	Angelica Skeppstedt	Tfn 019 - 602 98 01	angelika.skeppstedt@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska	Annika Dahlqvist	Tfn 019 - 602 98 02	annika.dahlqvist@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska 50 %	Maria Moberg	Tfn 019 - 602 11 99	maria.moberg@regionorebrolan.se
Epidemijsjuksköterska	Anne Lennell	Tfn 019 - 602 34 43	anne.lennell@regionorebrolan.se
Stramaordförande	Anja Rosdahl	Tfn 019 - 602 11 57	anja.rosdahl@regionorebrolan.se

Adress: Vårdhygien, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16 E-post vardhygien@regionorebrolan.se

Samord. hygiensjuksköterska	Annethe Thegel	Tfn 019 - 602 20 43	annethe.thegel@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska 50 %	Maria Moberg	Tfn 019 - 602 11 99	maria.moberg@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofi Mattsson	Tfn 019 - 602 23 21	ann-sofi.mattsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Vakant	Tfn 019 - 602	
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofie Gustavsson	Tfn 019 - 602 10 38	ann-sofie.gustavsson@regionorebrolan.se
Hygienläkare 25 %	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Charlotta Hellbacher	Tfn 019 - 602 34 42	charlotta.hellbacher@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Åsa Beraki	Tfn 019 - 602 46 50	asa.beraki@regionorebrolan.se

Provtagning och smittspårning

Efter att den breda provtagningen för allmänheten bort i februari 2022 har vi ändå kunnat följa smittspridningen utifrån den volym prover som analyserats på patienter, omsorgstagare och personal inom verksamheter i vård- och omsorg, samt analyser på avloppsvatten från Örebro kommun. Egenprovtagning för personal med symtom har skett genom regionens system med s.k. lådor med provtagningskit. Under 2022 analyserades totalt 193 452 prover i regionen och andelen positiva har varierat mellan 9 – 46,6 %.

Från årsskiftet 2022/23 saknas statlig finansiering till regionerna för testning och smittspårning och diskussion pågår hur rekommendationer på sikt kan utformas för personal med symtom. Tills vidare gäller dock FoHMs nuvarande provtagningsindikation i regionen. Övervakning av SARS-CoV-2 virusvarianter med helgenomsekvensering för att följa genetiska grupper och deras allvarlighetsgrad, liksom att upptäcka nya grupper, fortsätter också under 2023. Regionen ersätts för den sekvensering som sker på de prover från individer som slutenvårdats för covid-19 och ytterligare ett antal prover för allmän övervakning.

Vaccination

Trots omikronvarianternas förmåga att undvika immunförsvaret efter vaccination vad gäller smittsamhet, är skyddet mot svår sjukdom och död fortfarande mycket god. Under året har mRNA vaccinerna Comirnaty och Spikevax uppdaterats och godkänts mot omikronvarianter. Enligt nuvarande riktlinjer rekommenderas personer i åldersgruppen 18-64 år ett grundskydd med tre doser vaccin. Arbetet med påfyllnadsdoser till vissa grupper har fortsatt och sedan 1 september 2022 har personer 65 år och äldre, liksom de med medicinska riskfaktorer, rekommenderats en höstdos. Vaccination av grundfriska barn avslutades däremot den 1 november mot bakgrund av att få ungdomar blivit svårt sjuka med omikronvarianterna.

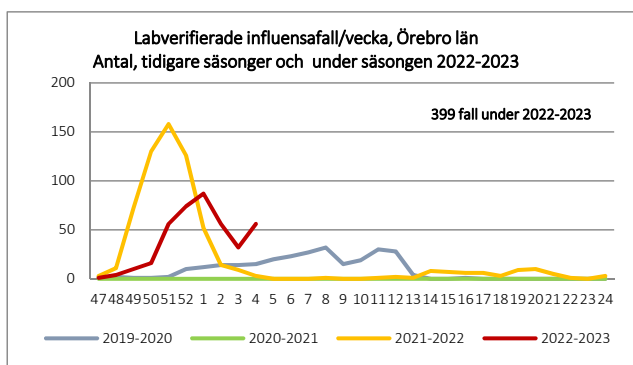
Från den 1 mars 2023 rekommenderas personer över 80 år och de som bor på SÄBO två påfyllnadsdoser vaccin per år. Vilka grupper som sedan behöver fylla på en dos inför vintersäsongen är ännu inte helt klart.

Influensa under 2022 och första delen av 2023

Under säsongen 2021–2022 sågs två influensavågor, den första vågen redan under jul- och nyårshelgen och sedan en liten ökning under april månad. Mellanperiod med låg aktivitet av influensa påverkades av covid-19 omikronvariants smittspridning. Influensa A-H3N2 dominerade säsongen.

Säsongen 2022-2023, med epidemistart vecka 48, hade en topp under vecka 1, för att sedan minska något i hela landet under vecka 2. Cirkulerade virus är främst influensa A, med lika delar A(H3N2) och A(H1N1).

Vi befinner oss fortfarande i influensasäsong och för att minska smittspridningen är det fortsatt viktigt att den som är sjuk med luftvägs-symtom stannar hemma och undviker nära kontakt med andra.



Årsstatistik, smittsamma sjukdomar

Antibiotikaresistenta bakterier

	Medeltal/år				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	90-99	00-04	05-09	10-14								
MRSA	-	9	35	60	112	135	153	149	133	149	128	109
PNSP	-	9	11	5	3	7	4	21	6	5	6	3
VRE	-	2	0	1	15	1	23	40	14	3	3	2
ESBL – labanm.	-	-	63	153	230	187	245	248	257	233	223	253
ESBL-CARBA	-	-	<1	1	2	2	2	5	5	6	1	3

Kommentar: Antalet nya fall av MRSA (meticillinresistenta *Staphylococcus aureus*) minskade något under 2022, vilket delvis kan bero på ändrade rutiner avseende screening av hushållskontakter till nya MRSA-fall. Av de 109 fallen som rapporterats under 2022 var 67 vuxna och 42 barn under 18 år, 91 fall smittades i Sverige och 18 utomlands. Av de som smittats i Sverige angav 43 personer att de fått smittan inom den egna familjen/hushållet. I regionen analyseras MRSA-isolat med helgenomsekvensering för att kartlägga smittvägar och se vilka fall som hör ihop.

Under 2022 rapporterades endast enstaka fall av VRE (vancomycinresistenta *enterokocker*) och ESBL-CARBA (Extended-Spectrum Betalaktamases). Prov som analyseras för *Clostridioides difficile* har under perioder även screenats även för VRE varför övervakningen är god. Antalet laboratorieanmälda fall av ESBL-bildande bakterier ligger på en väsentligen oförändrad nivå under 2022 jämfört med de sista åren.

Hepatit

	Medeltal/år				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	90-99	00-04	05-09	10-14								
Hepatit A	6	<1	2	1	2	6	5	10	6	0	5	0
Hepatit B-akut	7	12	4	3	1	4	0	1	1	1	1	1
Hepatit B-kronisk	47	59	60	76	72	78	26	27	32	18	19	18
Hepatit C	89	83	97	82	71	53	41	43	54	37	41	42
Hepatit D	-	<1	1	2	2	2	1	2	1	0	0	0

Kommentar: Antalet fall av nyupptäckt kronisk hepatit B har sedan år 2017 legat på en lägre nivå jämfört med tidigare vilket till stor del kan förklaras av minskad migration. Under 2022 rapporterades totalt 19 fall av hepatit B, 18 fall av kronisk infektion och ett akut. Alla nya fall med hepatit B provtas även för hepatit D där inget nytt fall upptäcktes under året.

Om vi ser tillbaka under lite längre tidsperiod har hepatit C minskat och 2022 rapporterades 42 fall i regionen. Fortsatt arbete pågår för att uppfylla WHO:s mål om eliminering av sjukdomen till år 2030 och sedan 2022 finns också en nationell elimineringsplan. Alla patienter med nyupptäckt hepatit C i regionen erbjuds behandling och de som tidigare erbjudits behandling men uteblivit kontaktas på nytt. Andra informations- och utbildningsinsatser har också påbörjats och screening av gravida har införts.

Hiv

	Medeltal/år				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	90-99	00-04	05-09	10-14								
Hivinfektion (utlandssmitta)	7 (5)	13 (12)	15 (12)	12 (10)	11 (9)	7 (7)	3 (3)	4 (4)	6 (6)	5 (3)	1 (1)	7 (2)
HTLV	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0

Kommentar: I Sverige rapporteras idag omkring 450 nya fall av hiv varje år. Majoriteten av dem har fått infektionen utomlands, antingen i samband med utlandsvistelse eller före immigration till Sverige. I Örebro län rapporterades åtta nya fall av hiv under 2022, vilket är fler jämfört med de senaste åren. Anmärkningsvärt är också att fem av fallen smittats i Sverige och att enstaka fall diagnosticerats först många år efter smittotillfälle. Resterande tre fall hade hiv vid ankomst till

Sverige och upptäcktes vid screening i samband med hälsoundersökning.

Förebyggande läkemedelsbehandling, s.k. preexpositionsprofylax eller PrEP, reducerar risken för hivöverföring. PrEP erbjuds till personer med sexuellt riskbeteende som innebär hög risk att smittas med hiv, efter noggrann bedömning av specialistläkare på infektions- och STI-mottagning.

Den 1 december uppmärksammades World AIDS day med en allmän föreläsning i Wilandersalen USÖ där företrädare för verksamhetsområde infektion, RFSL och smittskydd deltog.

Världsaidsdagen instiftades redan 1988, och är en dag ägnad åt att ge information om sjukdomen för att bland annat motverka stigmatisering.

Mykobakterier

	Medeltal/år				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	90-99	00-04	05-09	10-14								
Atypiska mykobakt.	4	3	9	8	9	11	12	6	13	13	15	10
Tuberkulos (direktpos)	21	19 (4)	28 (4)	29 (4)	40 (8)	28 (8)	22 (4)	19 (2)	11 (2)	5 (2)	16 (4)	9 (3)

Kommentar: Under 2022 rapporterades nio nya fall av tuberkulos i regionen, samtliga orsakade av *M. tuberculosis*. Majoriteten av fall (åtta av nio) bedömdes smittade utomlands och tillhörde gruppen med annat födelseland än Sverige. För ett av fallen rapporterades att smitta skett inom familjen. Ett av fallen hade multiresistent tuberkulos vilket innebär att man behöver kombinera behandling med flera olika preparat under längre tidsperiod än normalt. Direktpositiv lungtuberkulos är den mest smittsamma formen av tuberkulos. Av de nio fallen var tre positiva i direktmikroskopi från upphostningsprov.

Mag-tarm infektioner

	Medeltal/år				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	90-99	00-04	05-09	10-14								
Amöbainfektion	15	1	1	0	0	0	1	2	0	0	1	2
Campylobacter (inhemsk)	143	150 (70)	190 (58)	243 (108)	248 (126)	326 (212)	277 (150)	263 (113)	200 (105)	122 (82)	119 (99)	171 (113)
Cryptosporidium	-	0	0	3	16	9	12	23	15	12	12	11
EHEC	-	1	0	4	3	0	40	47	47	31	34	41
Giardia (inhemsk)	66	13	6	11 (0)	21 (5)	17 (0)	26 (13)	18 (5)	8 (3)	3 (3)	4 (2)	5 (4)
Kolera	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Salmonella (inhemsk)	121	99 (12)	101 (24)	83 (23)	63 (29)	58 (19)	63 (23)	63 (13)	68 (29)	44 (29)	43 (30)	41 (25)
Shigella (inhemsk)	19	15 (3)	17 (2)	13 (2)	9 (2)	9 (3)	5 (1)	4 (0)	9 (1)	1 (0)	3 (2)	7 (1)
Paratyfoid	<1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Tyfoid	<1	<1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Vibrio exkl kolera	-	0	1	1	1	1	2	7	2	3	2	4
Yersinia	-	15	16	5	6	13	10	9	9	2	7	2

Kommentar: Sedan pandemiåren 2020-2021 har vissa mag-tarm infektioner som anmäls enligt smittskyddslagen ökat något. Fler fall av inhemsk smitta av campylobacter har rapporterats, likaså EHEC. Inhemsk salmonella ligger i stort sett kvar på samma nivå i vårt län som åren innan pandemin.

Under året har flera nationella utbrott av tarminfektioner förekommit, ex. salmonella.

Utredningar med enkäter har visat på olika livsmedel som har varit orsaken såsom rucola i påse, gurka och nu senast ägg. På FoHMs hemsida finns en utbrottsruta där man kan läsa vidare om pågående utbrott i landet, [Utbrott vi särskilt bevakar — FoHM \(folkhälsomyndigheten.se\)](https://www.fohm.se/utbrott-vi-sarskilt-bevakar)

	Medeltal/år				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	90-99	00-04	05-09	10-14								
Harpest tularemi	<1	54	22	40	21	33	15	15	57	15	41	19
Invasiv meningokock	3	2	2	2	4	0	5	1	0	0	2	0
Invasiv grupp A streptokock	-	-	10	12	20	19	27	25	28	6	2	10
Legionella	3	4	3	3	5	4	4	1	1	4	3	1
Leptospira	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Listeria	<1	1	2	2	2	3	0	5	3	4	3	2
Malaria	5	3	5	7	10	2	2	11	2	2	0	3
Mpox	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Papegojsjuka	5	<1	1	0	1	0	0	0	4	2	5	1
SARS	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SARS Cov2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13 906	26 995	63 054
Sorkfeber	0	0	1	2	1	0	4	2	1	0	2	9
TBE (smittade i Örebro län)	-	<1	1	3 (2)	8 (4)	8 (7)	7 (5)	14 (13)	10 (8)	20 (16)	29 (23)	19 (15)
Trikinos	<1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viral hemorragisk feber	<1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viral meningoencefalit	-	0	6	8	2	8	20	41	32	12	13	20
Q-feber	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kommentar: Under början av 2022 rapporterades nio fall av sorkfeber i Örebro län. Det är fler fall än förväntat då sorkfeber tidigare år främst varit begränsad till områden norr om Dalälven. De flesta fallen rapporterades under januari månad men hade smittats tidigare eftersom inkubationstiden är ganska lång, mellan 2-6 veckor. Information gick ut till allmänheten om sjukdomen, smittvägar och hur man kan förebygga smittspridning.

Fall av TBE förekommer numera spritt över hela länet. Under 2022 rapporterades totalt 19 fall, varav 15 fall bedömdes misstänkt smittade i länet. Vi fick kännedom om två ytterligare fall som var smittade i vårt län men provtagna i annat län. Generellt rapporteras fler fall hos män (14) jämfört med kvinnor (5), vilket stämmer med den nationella bilden. Fyra av fallen under 2022 var bland barn 0 - 6 år.

Sedan rekommendation om vaccination mot TBE infördes i länet 2015, har antal fall fortsatt att öka. Vaccination ger ett bra skydd mot TBE, men måste upprepas för att ge ett fortsatt skydd. Som tidigare rekommenderas de som visats i skog och mark i länet att vaccinera sig mot TBE och information finns på smittskydds hemsida, [TBE-vaccin • Vårdgivare Region Örebro län \(regionorebrolan.se\)](https://www.regionorebrolan.se)

Från och med maj 2022 pågår ett internationellt utbrott av mpox. Fallen i utbrottet har rapporterats från länder där mpox normalt inte har förekommit tidigare. Överföringen av viruset har framför allt skett via nära hudkontakt vid sexuella kontakter mellan män som har sex med män. Fram till mitten av januari har knappt 85 000 laboratorieverifierade fall rapporterats från 110 olika länder.

Antalet nya rapporterade fall i Sverige har minskat sedan hösten 2022. Totalt fram till vecka 2 har 257 fall identifierats, varav endast 2 i vårt län. Flera faktorer har bidragit till nedgången, bland annat information till riskgrupper och erbjudande om vaccination till personer med riskbeteende. Majoriteten av nya fall smittas nu i Sverige, jämfört med i början av utbrottet då utlandssmitta var vanligare. Mpox är enligt smittskyddslagen en allmänfarlig och smittspårningspliktig sjukdom. Det innebär att smittskyddsåtgärder som till exempel smittspårning och förhållningsregler kan användas för att begränsa spridningen. Läs mer om sjukdomen samt handläggning av misstänkta fall: [Mpox smittskydd](#)

Tack

Till sist vill vi tacka er alla för ett gott samarbete under året som varit och ser fram emot 2023.